

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган

2000 йил 8 апрель, шанба

№27 (11.212)

Эркин нарҳда сотилади

МИЛЛИЙ МАФКУРА — КЕЛАЖАК ПОЙДЕВОРИ

6 апрель кун Оқсарой қароргоҳида миллий мафкура масалаларига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Унда файласуф, тарихчи, сиёсатшунос, социолог, психолог, педагог ва адабиётшунос олимлар, журналистлар, таниқли адиллар, жамоат ташкилотлари вакиллари қатнашди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов нутқ сўзлади.

Давлатимиз раҳбари бу йиғилишнинг асосий мақсади — жамиятимиз ҳаётидаги энг муҳим масалалардан бири бўлган миллий мафкура хусусида атрофда фикрлашиб, олдимизда турган вазифаларни аниқ белгилаб олиш, уларни ҳаётга жорий этиш йўллари муҳокама қилишдан иборатлигини айтиди.

Барчамизга аёнки, биз инсоният тарихида ўқшасан, андозаси бўлмаган мураккаб бир даврни бошимиздан кечиряптимиз. Яъни, нафақат иқтисодий ҳаётимизда, балки онгу тафаккуримизда ҳам янгилашни, ўзгариш жараёнлари кечмоқда. Албатта, бу осонликча руй бераётгани йўқ, деди Ўртабшомиз.

Миллий мустақиллик, овозлик йўли, эркин ҳаёт кураши аслида мана шундай машаққатли бўлади. Бунга кўна тарихдан ҳам, ақин ўткирликдан ҳам кўпдан кўп мисоллар келтириш мумкин.

Бинобарин, йўлбошчилик таъкидлаганидек, мана шу ўзимиз танлаган мустақил тараққиёт йўлида аниқ марраларни кўзлаб яшати-

мизда, пировард мақсадимиз бўлган овоз ва обод Ватан, андозаси бўлмаган мураккаб борасидаги интиқилларимизда биз учун руҳий-маънавий куч-куват манбаи, илмий асос — бу миллий ғоя, миллий мафкура бўлиши шарт.

Мамлакатимиз истиқлолга эришган дастлабки кунлардан бошлаб бу масалага алоҳида эътибор бериб келинмоқда. Миллий мафкуранинг ҳаётимиздаги ўрнини белгилаш, унинг илмий-назарий асосларини яратиш, мафкуравий тарбия йўналишларини ишлаб чиқиш, шу асосда жамиятимизда ижтимоий фикрнинг шакллантириш мақсадида амалга оширилган ишлардан барча хабардор.

Шу боис ҳам Президентимиз миллий ғоя, миллий мафкура масалаларига доимий эътибор қаратиб, ўз асарлари ва нутқларида бу масалага алоҳида урғу бериб келади. Айтиш жоизки, давлатимиз раҳбарининг бу борадаги қарашлари, фикр-мулоҳазалари йиғилиш қатнашчиларига тарқатилган янги тўпламда жамланган.

Бу мавзуга бағишлаб олиб борилаётган тадқиқот ишлари, изланишлар, нашр этилаётган китоблар, олимлар, ёзувчилар, маданият намояндларининг матбуот, радио-телевидениедаги чиқишлари, ўтказилаётган тадбирлар, тарғибот-ташвиқот ишлари ҳам бу масаланинг нақадар кенг қамровли муаммо эканини тасдиқлади, деди Ислам Каримов.

Албатта, олиб борилаётган

ишларимиз, қарашларимиз барчаси бир хил савияда бўлмаса-да, уларнинг орасида жиддий ёндашувга асосланган, кишида фикр уйғотадиган изланишлар ҳам борлиги диққатга сазовор.

Мана шу чиқишларда билдирилаётган фикр ва қарашлар баъзан бир-бирига уйғун келмаслиги, айрим жойларда бир-бирига қарама-қарши бўлиши ҳам табиийдир. Лекин шу ҳолат замирида ҳам, бу борада олиб борилаётган ишларнинг маъно-мазмунидан ҳам бугун халқимиз бошидан кечираётган ҳаёт учун бу масаланинг нечоғли долзарб эканини, унинг моҳиятини аниқлашга катта қизиқиш ва интиқил мавжудлигини кўриш мумкин.

Давлатимиз раҳбари жамоатчилигимизнинг маълум бир қисми хали-ҳануз бу жараёндан узоқ турганини ҳам инобатга олишимиз ва бундай ҳолатдан тегишли хулосалар чиқаришимиз зарурлигини қайд этди.

Ислам Каримов бу борадаги фикрларини баён этиб, авваламбор, ўзининг келажагини кўрмоқчи ва кўрмоқчи бўлган ҳар қандай давлат ёхуд жамият, албатта ўз миллий ғоясига суяниши ва таяниши кераклигини таъкидлади. Зеро, давлат тизими, уни бошқариши ва олиб борилаётган сиёсат аввало аниқ ва равшан ифодаланган мафкура асосига қўрилмоғи лозим.

Ўз миллий ғоясига таянмаган жамият инқирозга дучор бўлиши, ўз йўлини йўқотиб қўйиши муқаррар.

Иккинчидан, бугун биз тарихий ўзгаришлар даврида — яъни мустабил, тоталитар бир тизимдан эркин ва овоз тизимга ўтиш шароитида яшамокдамыз. Бу ўтиш даврида халқимиз ўзига хос, жуда катта ғоя ва тўсиқларга дуч келиши, бу жараён катта кураш

лар орқали кечиси барчамиз учун аён бўлмоғи даркор. Халқимиз ва жамиятимизни мана шу даврдаги янги ўфқлар сари бошлаш, давлат қилишда мақсадларимиз аниқ бўлиши керак. Йўлбошчимиз бундай мақсадларга аввало чўқур ўйланган ва пухта ишланган мафкура асосидagina етишиш мумкинлигини уқтирди.

Ўрта ва катта ёшли авлод эски тизим даврларини бошидан кечирган ва охириг ўн йил давомида қандай оғир йўللарни босиб ўтганимиздан хабардор. Учинчи масала шундай, энди юнча етаётган ёшларимизни нима билан, қандай ғоя ва мафкура билан тарбиялашимиз керак? Улар қандай ғоя асосида, қандай ғоя негизида тарбия олиши, қандай эзгу мақсадларга интилиши керак? Қандай мафкура ва тафаккур улар учун қурол бўлиб хизмат қилмоғи лозим?

Тўртинчидан, тарбиявий-ахлоқий масалаларда, маънавий ҳаётда, керак бўлса, миллий мафкураларимизга мос келадиган сиёсатни изчил қўришда ўз йўлимизни йўқотмаслигимиз учун ғоявий бўлишга йўл қўймаслигимиз даркор, деди Президент.

Нега деганда, бугун дунёда бораётган курашлар ичидан энг катта, энг таъсирчан кураш, аввало, мафкура майдонларида олиб боришмоқда ва бу курашда энгшиш учун жуда катта маблағ, имконият ва кучлар сарфлар қилинмоқда.

Шундай вазиятда ёшларимизнинг баъзан сохта ғоялар орқасидан эргашиб кетаётгани биз учун катта ҳафодир. Шу сабабли ҳам биз учун ўзимизга сувдек, ҳаводек зарур бўлган миллий ғоя, миллий мафкура керак.

Ўртабшомизнинг фикрича, миллий ғоянинг яна бир муҳим аҳамияти шундан иборат:

ки, у миллатимизнинг, халқимизнинг ўзлигини аниқлашга, ўзининг миллий қадриятларини, урф-одатларини йўқотмасдан, уларни тиклаб, авайлаб, эъозлаб, янги, ўсиб келаётган авлодга етказиб бериш учун хизмат қилиши керак.

Олтинчидан, миллий ғоя олдида қўйиладиган асосий талаблар ҳақида гапирмоқчи бўлсак, аввало унинг икки асосий тоғи — таянчи ҳақида фикр юритишимиз зарур.

Ислам Каримов миллий мафкураимиз, биринчи навбатда, халқимизнинг азалий аънавлари, удувларига, тилига, динига, руҳиятига, бир сўз билан айтганда, миллий қадриятларимизга, халқимизнинг дунёқараши ва тафаккурига асосланиб, шу билан бирга, замонавий, умумбашарий, умуминсоний ютуқлардан озиқланган, уларни ўзига қараб олган ҳолда, юрт тинчлиги, Ватан равнақи, халқ манфаати ва фаровонлиги йўлида хизмат қилмоғи даркорлигини айтиди.

Еттинчи масала — миллий мафкура ҳеч қандай шаклда давлат мафкураси мақомига кўтарилмаслиги, айланмаслиги керак. У жамиятимиздаги қарашлар ранг-баранглиги, ғоялар хилма-хиллигини сақлаш ҳолда, уларни бир-бири билан курашишга, баҳс-шуъба, ҳар қандай партия, ҳарқат, ҳар қайси инсон, фуқаронинг ўз фикрини эркин ифода этиши ва уни ҳимоя қилишига зиён ёқи таъийқ қўришмоғи лозим.

Лекин, шу билан бирга, миллий ғоя давлатимиз, жамиятимиз, халқимизнинг юксалиши йўлида, буюк келажак барпо этишдек эзгу мақсадга эришиш ва ҳақон ҳам-жамиятида ўзимизга муносиб обрў-эътибор топишимизда ягона байроқ, ягона бирлаштирувчи куч-қанот бўлиши шарт, деди давлатимиз раҳбари.

Йиғилишда сўзга чиққан

“Жаҳон адабиёти” журнали бош муҳаррири, таниқли адабиётшунос О.Шарафидинов, Ўзбекистон халқ шоири Э.Воҳидов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Саид Аҳмад, Ўзбекистон файласуфлар жамияти раиси И.Раҳимов, Тошкент шаҳар бош имом хатиби А.Турсунов, Ўзбекистон Ёзувчилар уюشمаси раиси А.Орипов ва бошқалар миллий ғоя ва миллий мафкура масаласи мамлакатимиз истиқболи, келажagini белгилашда жуда муҳим омил эканигини таъкидладилар. Бу борада таълим-тарбия жараёнини такомиллаштириш, чуқур илмий тадқиқотлар олиб бориш, зиёлилар билан дин вакиллари ўртасида доимий ҳамкорликни йўлга қўйиш, буюк аждодларимиз меросини ўрганиш ва тарғиб этиш, оммавий ахборот воситалари фаолиятини кучайтириш, маънавий-маърифий ишларни янги босқичга кўтариш катта аҳамият касб этади.

Президент Ислам Каримов йиғилишни якунлар экан, бу борадаги муаммолар негизига етиб бориб, миллий мафкура концепциясини тайёрлаш билан бевосита шуғулланадиган гуруҳ тузиш таклифини билдирди.

Бу гуруҳ миллий ғоя, миллий мафкура ҳақида ҳозирча эълон қилинган тадқиқотлар, китоблар, матбуотдаги чиқишларни, йиғилишда баён этилган фикр-мулоҳазаларни умумлаштириши, яхлит бир илмий концепция ҳолига келтириши керак.

Бу ишни кечиктирмай амалга ошириш даркор, деди Ўртабшомиз. Чунки биз миллий мафкура концепциясини ҳақида кўндан бери гапиряптимиз-у, лекин ҳалигача аниқ бир мақсул йўқ. Энг муҳими, биринчи навбатда ўқув масканларида, олий ўқув юрларида таълим-тарбия олаётган болаларимиз учун аниқ ва равшан, шу билан бирга, таъсирчан ўқув қўлланмалари, дарсликлар тайёрлаш, уларни амалиётга татбиқ қилиш бугунги кундаги энг долзарб масала деб биламан.

Ислам Каримов жамиятимизда фидойи, билимдон, ватанпарвар, соғлом тафаккур эга бўлган зиёли одамлар қўлпўлишига ишонч билдирди. Эндиги вазифа — уларнинг интиқил ва шажабаларини бир нуктага жамлаш, бир мақсад сари йўналтириш, шу асосда миллий мафкураимизни ривожлантириш ва халқимиз оғлига сингдиришдан иборат.

Бехозод УСМОН. (ЎЗА).

Суратларда: йиғилиш пайти. Абдувоҳид ТўРАЕВ олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИНING ҚУРУЛТОЙИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Хурматли қурултой қатнашчилари! Сизларнинг бугунги анжуманингиз мамлакатимиз сиёсий-ижтимоий ҳаётида теран ўзгаришлар юз бераётган, жамиятимизни демократлаштириш жараёни янги босқичга кўтарилаётган пайтда ўтаётгани билан муҳим аҳамиятга эга.

Сафларида миллионлаб кишиларни бирлаштирган Ўзбекистон касаба уюшмалари ўз аъзоларининг меҳнат, ижтимоий-иқтисодий, маънавий-интеллектуал ҳақ-хуқуқларини муҳофаза қилиш, жамиятда манфаатлар уйғунлигини таъминлаш борасида катта ишлари амалга оширмоқда. Касаба уюшмаларининг ўз фаолиятини аниқлаётган иқтисодий талабларига мувофиқ йўсинда ташкил қилиш, меҳнатқашлар кенг ижтимоий қатлами манфаатларининг ҳимоясини сифатида ўзининг ҳаракат дастурини изчиллик билан ҳаётга жорий этишга интилаётгани эътиборга сазовордир.

Бугун жамиятимиз олдида турган долзарб масала — сиёсий-ижтимоий ҳаётимизнинг барча соҳаларини эркинлаштириш вазифаси, бошқа нодавлат ва жамоат тузилмалари қаторида, касаба уюшмаларига ҳам улкан масъулият юклайди.

Ишончим комилки, мамлакатимизда давлат, иш берувчилар ва касаба уюшмалари ўртасида шаклланиб келаётган барқарор ва самарали муносабатлар бундан бун ҳам ижтимоий шерикчилик тамойиллари асосида ривожланиб бораверади.

Бу жараёнда меҳнат аҳлига моддий-маънавий кўмак бериш, уларнинг саломатлиги ва дам олиши билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш, меҳнат қонунлари ва жамоат шартномаларининг ижросини мунтазам назорат қилиш, жамоатчилик онгида ўзини ўзи бошқариш қўйқималарини тарбиялаш, одамларнинг ташаббус ва изланишларини рағбатлантириш айнакиса муҳим аҳамият касб этади.

Мана шу улкан вазифаларни амалга оширишда, пировард мақсадимиз бўлган овоз ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт кураши йўлида касаба уюшмалари сидқиқидан хизмат қиладилар, деб ишонаман.

Барчангизга сиҳат-саломатлик, куч-ғайрат, олижаноб ишларингизда янги муваффақиятлар тилайман.

Ислам КАРИМОВ, Ўзбекистон Республикаси Президенти.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ ҲАРБИЙ ВА МУҚОБИЛ ХИЗМАТНИНГ БЕЛГИЛАНГАН МУДДАТЛАРИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ШАХСЛАРНИ ҚУРОЛЛИ КУТАР САФЛАРИДАН ЗАХИРАГА БЎШАТИШ ВА МУҚОБИЛ ХИЗМАТГА НАВБАТДАГИ ҲАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

“Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида ва муқобил хизмат тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ҳарбий ва муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган шахслар Ўзбекистон Республикаси қуроли қурали сафларидан захирага бўшатилади.

2. 1973-1982 йилларда тузилган, ҳақиқий муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари 2000 йилнинг апрель-май ойларида муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга қақирилиши.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И.КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 2000 йил 5 апрель.

СОҲИБҚИРОН ИБРАТИ

ҲАР БИР миллатнинг ўз юлдузлари бўлади. Шу юлдузларнинг шуъласи халқнинг ўтмиши, бугуни, истиқболини доимо қароғон қилиб туради. Шу юлдузга қараб халқ қаддини ростлади, кўксини шуурга тўлдирди. Бу юлдузларнинг энг ёруғи эса, шубҳасиз, соҳибқирон Амир Темур юлдузидир.

Амир Темур... Бу муборак исмини тақдор айтишимиз билан вужудимизда таърифисиз шуқу, шижоат сезамиз. Бу бежиз эмас. Давлатчилигимизнинг

тамал тошини қўйган, буюк салтанат тузиб, Фарбу Шарқнинг эҳтиромига сазовор бўлган бу зоти бобаркор, таъбир жоиз бўлса, ҳар бобда ибрату ўрнақдир. Дунё шундай улғу бир каср экани, ҳар бир инсон шу қасрга битта ёдгорлик ташлаб кетар экан. Амир Темур ҳазратдан авлодларга бутун-бутун шаҳарлар, беназир истеъод эгалари бўлган темирйўзодлар яратган ўлмас асарлар, энг муҳими, мангу барҳаёт гуруру ва шон мерос бўлиб қолди. Мана шунинг учун ҳам истиқлолимизнинг илк тонги шодиваналари Амир Темур соҳибқироннинг “Миллатлардаги дармон бўлингиз” деган уғитларига омухта бўлиб, қоришиб кетди. Миллатлардаги дармон бўлиш эса, манулик ибрат яратиш, яхшиликка, юртга садоқат, фидойиликка, адолату диванатга, халқ учун яшашга чорловдир.

(Соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 664 йиллигига бағишланган мақолаларни газетамизнинг 4-бетига ўқийсиз).

РАДИОЖУРНАЛИСТЛАР СЕМИНАРИ

ТОШКЕНДА Марказий Осиё мамлакатлари радиожурналистларининг “Янгиликлар ва долзарб достурлар” мавзусидаги халқаро семинар-тренинг иш бошлади. Семинар “Немис тўлкини” радиостанцияси ўқув маркази ва Ўзбекистон журналистларини қайта тайёрлаш халқаро жамоатчилик маркази билан ҳамкорликда Конрад Аденауэр жамғармаси ёрдамида ташкил этилган.

Семинар дастуридан жамиятда радионинг тугган ўрни, янгиликларни узатиш меъёр ва андозалари, тил ва услуб, матн тузилиши сингари кўпгина масалалар ўрин олган.

Халқаро семинар-тренинг 13 апрелгача давом этади. (ЎЗА).

ҚИШЛОҚ ТАДБИРКОРЛАРИНИНГ ЯНГИ ИМТИЁЗЛАРИ

Республикамиз Президентининг ташаббуси билан вилоятимизнинг юздан ортиқ деҳқон-фермерлар ва тадбиркорларига микрокредитлар ажратилди

ГАЗЕТАМИЗНИНГ шу йил 4 март сонидида “Фермер кредити валонатада олади” сарлавҳали мақолада Президентимиз ташаббуси билан Тошкент вилояти ишбилармонлари ва деҳқон-фермерлардан бир гуруҳга имтиёзли валоната микрокредитларининг ажратилиши тўғрисида хабар қилган эдик.

Мазкур йиғилишдан сўнг вилоятимизда бу ишлар жадал бошлаб кетди. Республика банк тизимининг вилоят бошқармалари ва бўлимларида ана шу масала билан мурожаат қилувчиларга кредитлар олиш учун барча шарт-шароитлар яратилди. Утган бир ой мобайнида вилоятимизда микрокредитлар билан таъминланган фермер ва тадбиркорлар сони юздан ортиб кетди.

Чорвадор фермер бўлиш Омобой Исмаиловнинг бирдан-бир орзуси эди. Лекин у ён-атрофлардан ҳар хил гапларни эшитиб юрганлиги учун, негадир, бунга жазм қилолмасди. Хали у, хали бу ҳужжати сўраб, зарур бўлса бўлмаса идорама-идора сарсон қиладиганларни кўз олдида келтириб, “Вақтим беҳуда кетаяпти”, деган ҳаёлларга борарди.

Ҳаётда шундай ҳолатлар ҳам бўлади-ки, инсон кўнгли бум-бўш, кўзига борлик хира кўриниб турган бир пайтда, қимнингдир икки оғиз сўздан дили қайта яраб, руҳияти энгил тортади. Вужудига яна интилиш, ўз олдига қўйган мақсадида эришиш учун иштиёқманлик туйғулари жушади. Шу маънода олганда парентлик бу тадбиркорга юртбошимизнинг Республика Вазирлар Маҳкамасида мамлакатини ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг 1999 йил якунига бағишланган йиғилишдаги маърузаси катта мадад бўлди.

Президентимизнинг вилоят сайловиди учрашувида фермерларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш нијятда эканиликларидан хабардор эдим, — дейди у. — Вазирлар Маҳкамасида ўтган йиғилишдаги сўзларини эшитганимдан сўнг, ишончим янада ортди. Унда Тошкент вилоятида эндигина иш бошлайдиган тадбиркорларнинг имтиёзли кредитлар билан таъминлаш масаласи катта кўйилганлигидан хурсанд бўлдим ва ҳаракатга тийдим. Барака топшисин, “Пахтабанк” вилоят бошқармаси ва туман бўлимининг раислари Маҳмуд Шукриев ҳамда Тўйғунбой Абдуллаевлар ёрдамларини аямаяптилар. Ҳозиргача мазкур банк орқали 102 нафар деҳқон ва чорвадор фермерлардан тушган аризалар қондирилди, уларнинг ҳаммаси имтиёзли кредитлар билан таъминландилар.

Вилоятдаги барча туманларда ҳам ишбилармонлик соҳасида дастлабки фаолиятларини бошлаётганларга эътибор ортанлиги, тадбиркорлар танлаган соҳалар хилма-хиллиги қувонарлидир. Масалан, Оққўрғон туманидаги “Лазизбек” фермер хўжалиги техника сотиб олиш учун ўн йил муддат билан 2 миллион, Бекобод туманидаги “Барҳаёт” кичик қорхонаси паррандачиликни йўлга қўйиш мақсадида 1 миллион, Юқоричирик туманидаги “Абдуфотих” чорвадор фермер хўжалиги 2 миллион, Пскент туманидаги Мирзаали Холжигитов картошқачиликни ривожлантириш учун 1,5 миллион сўм кредит олдидилар. Вилоят бўйича шу йилнинг 1 апрелига қадар кичик ва ўрта бизнес тадбиркорларига тўланган кредит ҳамми мазкур банк бўйича 134 миллион 522 миң сўмни ташкил этди.

Республика Марказий банкнинг вилоят бошқармаси раҳбари Қахрамон Рафиевнинг маълумотига қўра фермерларга микрокредитлар ажратиш бошқа банкларда ҳам уюшқоқлик билан бормоқда. Хусусан, республикадаги “Савдогарбанк”, “Саноатқурилиш банки”, “Ғаллабанк”, “Миллий банк”, “Тадбиркорбанк”, “Асакабанк”ларнинг вилоятга қарашли муассасаларига тушаётган аризалари ҳам

ўз муддатида қондирилмоқда. Бўку туманида бўлганимизда “Қамолот” фермер хўжалигини ташкил этишга қаришган, “Ачамайли” жамоат хўжалигида истиқомат қилувчи тадбиркор Абдурашид Абдурахимов билан мулоқотда бўлиб қолди. У техника сотиб олиш учун “Пахтабанк” туман бўлимининг 2 миллион сўм имтиёзли кредит олгани ҳақида қувониб гапирди.

Оиламиз билан, — деди у, — астойдил ишлаб, деҳқончиликни ривожлантиришга ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшамиз. Кредити эса уч йилга ҳам қолмай ўзига ахд қилганми. Мамлакатимизда ўрта ва кичик бизнесни ривожлантириш борасида жуда катта ишлар амалга оширилмоқда. Худди шундай саясий-ҳаракатларни вилоятимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Кишлоқ тадбиркорларига имтиёзли микрокредитлар берилиши бу борадаги яна бир қайрили қадам бўлиб, у кишлоқ хўжалигидagi ислохотларни янада чуқурлаштириш, халқимиз фаровонлигини оширишда муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиз.

Саидвали ҲАСАНОВ, “Тошкент ҳақиқати” муҳбири.

ЮҚОРИЧИРЧИҚ НЕГА ҚУЙИЛАБ БОРМОҚДА?

Ёки туман раҳбарлари ва мутахассислари рўқач қилаётган баҳонаю сабабларнинг ҳаммаси ҳам ўринлими?

асосан пахтачиликдан келиши керак. Лекин бу тармоқ ҳам кейинги йилларда яхши даромад бермай қўйди. Сабаби – таннарх ошиб борапти. Бунинг устига ҳосилдорлик йил сайин пасайиб кетмоқда. Масалан, туманда иқтисодий барқарор хисобланган "Ўзбекистон" ширкат ҳўжалигини ўтган йили режа урдаланиб, давлатга топширилган 2660 тонна пахтанинг таннархи 90 миллион 103 минг сўмга тўғри келди. Сотишдан 103 миллион 369 минг сўм тушди ва кўрилган фойда 13 мил-

лион 266 минг сўмга тўғри келди. Бироқ бу пул бюджетдан ташқари бир қатор тўловларни тўлашга ҳам етмайди. Энди режани баҳармаган ҳўжаликларнинг аҳолини қўйиб тураверинг. Бундан чиқадиган хулоса шуки, пудратчилар даромад кўрмайдилар. Ишлаб ҳақ олмаган деҳқон эса совийди, иштиёки сўнади. Ўтган мавсумда шундай бўлди ҳам. Маъдани ўғитлар деҳқонлар вақтида етказиб берилмагани устига меъёридан анча кам бўлди. Чунончи, гўзага азотли ўғит кўпи билан 85 фоиз берилди. Фосфорли ўғит эса 47 фоиздан ошмади. Ваҳоланки, бузиб қайта экилган гўзаларни озиклантириш ҳам, агротехник ишлов ҳам одатдагидан кучли бўлиши керак эди. Лекин шундай қилинмади. Қаровисиз қолган аксарият майдонларда гўзаларни ўт босди. Айниқса, хайдов тракторлари ночор бўлгани боис "Гулистон" ширкат ҳўжалигининг Марказий ва Навоий бўлимларида, "Дўстлик" акциядорлик жамиятининг Марказий ва "Болта" бўлимларида ерларга гербицид сепилмагани ва сифатли

Яқун, таҳлил, сабоқ

лион 266 минг сўмга тўғри келди. Бироқ бу пул бюджетдан ташқари бир қатор тўловларни тўлашга ҳам етмайди. Энди режани баҳармаган ҳўжаликларнинг аҳолини қўйиб тураверинг. Бундан чиқадиган хулоса шуки, пудратчилар даромад кўрмайдилар. Ишлаб ҳақ олмаган деҳқон эса совийди, иштиёки сўнади. Ўтган мавсумда шундай бўлди ҳам. Маъдани ўғитлар деҳқонлар вақтида етказиб берилмагани устига меъёридан анча кам бўлди. Чунончи, гўзага азотли ўғит кўпи билан 85 фоиз берилди. Фосфорли ўғит эса 47 фоиздан ошмади. Ваҳоланки, бузиб қайта экилган гўзаларни озиклантириш ҳам, агротехник ишлов ҳам одатдагидан кучли бўлиши керак эди. Лекин шундай қилинмади. Қаровисиз қолган аксарият майдонларда гўзаларни ўт босди. Айниқса, хайдов тракторлари ночор бўлгани боис "Гулистон" ширкат ҳўжалигининг Марказий ва Навоий бўлимларида, "Дўстлик" акциядорлик жамиятининг Марказий ва "Болта" бўлимларида ерларга гербицид сепилмагани ва сифатли

лион 266 минг сўмга тўғри келди. Бироқ бу пул бюджетдан ташқари бир қатор тўловларни тўлашга ҳам етмайди. Энди режани баҳармаган ҳўжаликларнинг аҳолини қўйиб тураверинг. Бундан чиқадиган хулоса шуки, пудратчилар даромад кўрмайдилар. Ишлаб ҳақ олмаган деҳқон эса совийди, иштиёки сўнади. Ўтган мавсумда шундай бўлди ҳам. Маъдани ўғитлар деҳқонлар вақтида етказиб берилмагани устига меъёридан анча кам бўлди. Чунончи, гўзага азотли ўғит кўпи билан 85 фоиз берилди. Фосфорли ўғит эса 47 фоиздан ошмади. Ваҳоланки, бузиб қайта экилган гўзаларни озиклантириш ҳам, агротехник ишлов ҳам одатдагидан кучли бўлиши керак эди. Лекин шундай қилинмади. Қаровисиз қолган аксарият майдонларда гўзаларни ўт босди. Айниқса, хайдов тракторлари ночор бўлгани боис "Гулистон" ширкат ҳўжалигининг Марказий ва Навоий бўлимларида, "Дўстлик" акциядорлик жамиятининг Марказий ва "Болта" бўлимларида ерларга гербицид сепилмагани ва сифатли

лион 266 минг сўмга тўғри келди. Бироқ бу пул бюджетдан ташқари бир қатор тўловларни тўлашга ҳам етмайди. Энди режани баҳармаган ҳўжаликларнинг аҳолини қўйиб тураверинг. Бундан чиқадиган хулоса шуки, пудратчилар даромад кўрмайдилар. Ишлаб ҳақ олмаган деҳқон эса совийди, иштиёки сўнади. Ўтган мавсумда шундай бўлди ҳам. Маъдани ўғитлар деҳқонлар вақтида етказиб берилмагани устига меъёридан анча кам бўлди. Чунончи, гўзага азотли ўғит кўпи билан 85 фоиз берилди. Фосфорли ўғит эса 47 фоиздан ошмади. Ваҳоланки, бузиб қайта экилган гўзаларни озиклантириш ҳам, агротехник ишлов ҳам одатдагидан кучли бўлиши керак эди. Лекин шундай қилинмади. Қаровисиз қолган аксарият майдонларда гўзаларни ўт босди. Айниқса, хайдов тракторлари ночор бўлгани боис "Гулистон" ширкат ҳўжалигининг Марказий ва Навоий бўлимларида, "Дўстлик" акциядорлик жамиятининг Марказий ва "Болта" бўлимларида ерларга гербицид сепилмагани ва сифатли

лион 266 минг сўмга тўғри келди. Бироқ бу пул бюджетдан ташқари бир қатор тўловларни тўлашга ҳам етмайди. Энди режани баҳармаган ҳўжаликларнинг аҳолини қўйиб тураверинг. Бундан чиқадиган хулоса шуки, пудратчилар даромад кўрмайдилар. Ишлаб ҳақ олмаган деҳқон эса совийди, иштиёки сўнади. Ўтган мавсумда шундай бўлди ҳам. Маъдани ўғитлар деҳқонлар вақтида етказиб берилмагани устига меъёридан анча кам бўлди. Чунончи, гўзага азотли ўғит кўпи билан 85 фоиз берилди. Фосфорли ўғит эса 47 фоиздан ошмади. Ваҳоланки, бузиб қайта экилган гўзаларни озиклантириш ҳам, агротехник ишлов ҳам одатдагидан кучли бўлиши керак эди. Лекин шундай қилинмади. Қаровисиз қолган аксарият майдонларда гўзаларни ўт босди. Айниқса, хайдов тракторлари ночор бўлгани боис "Гулистон" ширкат ҳўжалигининг Марказий ва Навоий бўлимларида, "Дўстлик" акциядорлик жамиятининг Марказий ва "Болта" бўлимларида ерларга гербицид сепилмагани ва сифатли

ва "Болта" бўлимларида деҳқончилик маданияти издан чиққанди. Бешта эксковатор ёрдамда 10 километр узунликдаги ариқ-зовурлар яхшилаб тазаланиб, 433 гектар экин майдонининг мелiorатив ҳолати яхшиланди.

Бу йил туманда 6400 гектар майдонда 17 минг 500 тонна пахта етиштириш режаланган. Мақсадга эришиш учун туман шароитида яхши натижа бераётган "С-6524" ва "Наманган-77" гўза навларини экишга қарор қилинди. Чигитни тез ва тўла ундириб олиш учун ерда табиий намни кўпроқ сақлаб қолиш мақсадида майдонларни бороналаш ва чизеллашининг сифати мавсум учун махсус тузилган штаб томонидан алоҳида назорат қилинмоқда.

Туман ҳўжаликларида жами 83та саялка экишни бошлашга таян қилиб қўйилган. Демак, битта экиш агрегатига ўртача 76 гектар тўғри келади. Бу эса ҳамма майдонларга узғи билан ўн кунлик муддат ичида чигитни экиб олиш имконини беради.

Мутахассислар тупроқда меъёргади ҳарорат зоҳир бўлганидан сўнггина экишни бошлашни маслаҳат беришди. Уларнинг ҳисоб-китобларига қараганда бу муддат 5-6 апрель кунларига тўғри келади. Шу боис штаб аъзолари экишни 15 апрелдан кечикмай тугалаш учун бор имкониятларини ишга солиш чораларини кўрмоқда.

Буларнинг ҳаммаси яхши, албатта. Лекин туман ҳамда ҳўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари ташаббус кўрсатиб, ташкилотчилик ишларини лозим даражада йўлга қўймасалар, меҳнат-қашларни моддий рағбатлантириш чораларини кўриб, оммавий сафарбарликни таъминламасалар аҳолининг ўзгармай қолиши, бу йил ҳам режаларнинг барбод бўлиши аниқ.

Хуллас, туманда ўтган йилги аҳолидан қай даражада тўғри хулоса чиқарилганини бу йилги мавсум аниқ қўрсатади. Зеро, энг одил ҳакам вақтдир.

Абдусаммад Йўлдошев,
"Тошкент ҳақиқати"нинг махсус муҳбири.

11-14 April 2000
THE 2000
5th Tashkent International Healthcare Exhibition
Tashkent, Uzbekistan

11дан 14 апрелга қадар Ўзбекистон кўргазмалар марказида "Соғлиқни сақлаш-2000" халқаро кўргазмаси бўлиб ўтади.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлигининг кенг қўллаб-қувватлаши ва ташкилотчилиги ҳамда кўргазмалари ташкил этиш халқаро компанияси ҳисобланган "Ай-Ти-И" халқаро савдо ва кўргазмалар компанияси ташаббус билан "Соғлиқни сақлаш-2000" кўргазмаси ўтказилмоқда. Кўргазма залларида эллипсидан эйд малакати ва хоризк компанияларнинг фирмалари ўз махсусотларини кенг намойиш этишди. Булар Россия, Германия, Швейцария, Италия, Буюк Британия, Исроил ва бошқа кўллаб мамлакатларнинг дори-дармон ва табиий шифобаҳо воситалари ишлаб чиқарувчи ва тарқатувчиларидир. Замонвий ташқи мажмуалари ва аппаратлар, лаборатория жиҳозлари ва кўллаб

жарроҳлик операциялари учун зарур бўладиган дори-дармон воситалари, аҳолига тез тиббий ёрдам қўрсатиш, травматология, стоматология, кардиология, онкология хасталикларини даволашда ўз махсусотлари билан жаҳонда долг таратган "Сименс", "Женерал электрик", "Тошиба", "Карл Лейб" каби номдор компания ва фирмалар махсусотлари билан яқиндан танишиш имконияти туғилди.

Мазкур халқаро кўргазма муносабати билан республика Соғлиқни сақлаш вазирлигида бўлиб ўтган матбуот анжуманида вазирлик мутахассислари ва дори-дармон ҳамда тиббий техника воситалари ишлаб чиқарувчи корхона ва концернларнинг раҳбарлари журналистларнинг саволларига жавоб бўлса, "Кибо" хўша корхонаси тўйболаларга турфа оёқ кийимлари совга этди.

Миржалол МИРАЛИЕВ.

БИЛИМ ҲОҲИДА КАТТА БАЙРАМ

КУНИ КЕЧА Чирчиқдаги тиббиёт билим юрти ҳовлиси миғаллаб кишиларга тўлаб-тошди. Бу ерга ўқувчилар, билим юртини аввал битириб кетганлар, ўқитувчилар, маҳалларнинг, бир қатор қорхоналарнинг вақиллари йиғилишди. Байрамона дастурхон, анвойи суҳбатлар, қўнқоқ қўшиқ ва рақслар...

Шу кун икки ёш – Шўҳрат Ниёзов ва Дилафруз Эгамбердиевнинг ҳам биргаликдаги турмушлари оқ фотига берилди. Билим юртида бошланган тўй икки ёш яшайдиган "Маърифат" маҳаллисида давом этди. Кам таъминланган ва қаровисизни йўқотган оилаларнинг фарзандлари бўлган Шўҳрат Зокиров, Фаррух Маматов, Шаҳбо Маҳмудов, Содик Хуррамов ва Мансур Убайдуллаевлар ҳам бу кун

ни асло унутмасалар керак. Халқимиз одатига қўра уларнинг ҳатна тўйлари ўтказилди. Ўш келин-куёвга "Чирчиқимиз" қўша корхонаси биланлар тухфа қилган бўлса, "Кибо" хўша корхонаси тўйболаларга турфа оёқ кийимлари совга этди.

СУРАТЛАРДА: билим юртидаги тadbирдан лавҳа. Анда СЕИТОВА олган сурат.

ОДАМ ҲАФТА ИЧИДА

● МАМЛАКАТЛАР ● ОДАМЛАР ● ВОҚЕАЛАР

ҲАМКОРЛИК ЯНАДА КЕНГАЯДИ

Ўзбекистон ва жаҳон

ЎЗБЕКИСТОН мустақилликка эришганидан буюн жаҳондаги қатор нуфузли халқаро ташкилотлар билан самарали муносабатлар ўрнатди. Улар орасида Шимолий Атлантика блоқи – НАТО ҳам бор. Республикаимизнинг ушбу ташкилот билан ҳамкорлиги йилдан-йилга ривожланмоқда. Алоқалар нафақат ҳарбий, балки, илмий соҳаларда ҳам намоён бўлаётир.

Жорий ҳафта давомида НАТО илмий қўмитаси делегацияси Тошкентда меҳмон бўлди. Улар қатор ташкилотларда, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясида ҳам бўлдилар. Зотан, ҳозир мамлакатимиз Фанлар академиясининг айрим институтлари НАТО грантлари асосида бир қанча илмий лойиҳалар ҳаётга татбиқ этилмоқда. Мазкур ҳамкорлик ишқиболли бўлгани боис айни пайтда икки томон ҳам ўзаро алоқаларни кенгайтиришга қизиқиш билдирмоқда.

НАТО илмий қўмитаси мамлакатимиз институтлари ходимлари томонидан тайёрланган базис илмий лойиҳаларга катта эътибор қаратди. Шу сабабли қўмита улардан баъзиларининг ижросини маблағ билан таъминлашни мўлжалламоқда. Фанлар академиясидаги учрашувда делегация аъзолари академия институтлари раҳбарлари ва етакчи олимлари билан қатор масалалар юзасидан фикр алмашдилар. Шунингдек, мулоқот-

ЯПОНИЯДА ЯНГИ ҲУКУМАТ

ЎТган ЯҚШАНБА кунин Япония бош вазир Кэйдзо Обутининг исулётга чалиниб, шифохонага тушиши ҳукумат тақдирини катта бурлиш ясади. Натижада, ҳукумат сенабо кунин тўлақ таркабога истефого чиқишга мажбур бўлди. Чоршанба кунин эса янги ҳукумат тузилди.

Японияда ҳукумат парламентда кўпчилик овозга эга бўлган партиясини томонидан тузилди. Айни пайтда Япония Либерал-демократик партиясини ана шундай устуликка эга. К. Обутини шифохонага тушгач, мазкур партиясини вақиллари йиғилишида тажрибали сиеатчи Иосиро Мори партиясини раислигида сайланди. Бу эса ўз навбатида янги ҳукумат тузиши ва уни бошқариш айнан унга топширилишини аниқлар эди.

Воқеалар тўлақинида

● МИСР ПОЙТАХТИ – Кохирада Африка-Оврупо давлатларининг биринчи қўша анжумани бўлди. Унда "қора китба"даги 52 давлат, Оврупо Иттифоқига эъзо 15 мамлакат вақиллари иштирок этидилар. Унда ҳар икки китба ўрта-сидига муносабатларини янгида асосда қуриш масалалари муҳокама қилинди.

● ЭРТАГА Грузияда президент сайлови бўлиб ўтади.

● БЕЛАРУСЬ президент Александр Лукашенко икки кўнлик ташриф билан Тожикистонда бўлди.

● ИСРОИЛ қўшини, ниҳоят, Лубон жанубини тарқ этадиганга ўшаб қолди.

Исроил ташқи ишлар вазир Давид Левининг гаги қараганда, ҳарбийлар июль ойига қадар Лубон ерларидан чиқиб кетади. Бундай хатти-ҳаракат БМТнинг 425-рақамли резолюциясига тўла жавоб беради.

● ПОКИСТОН ҳарбий ҳукумати раҳбари Парвез Мушарраф Жанубий Осиё мамлакатлари бўйлаб сафарини давом эттирди. У Жумаладан, Малайзия, Сингапур, Индонезия, Бруней, Таиландга бўлди.

● МАЙ ОИДА Ҳиндистон аҳолиси сони 1 миллиарддан ошади. Ҳисоб-китобларга қўра, 11 май кунин мамлакатининг бир миллиардинчи фуқароси расман рўйхатга олинди.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!

Сўнги вақтларда шаҳарлар ва қишлоқ жойларида телефон кабелларини ўғирлаш ва бузиш ҳоллари кўпайди. Шу сабабли телекоммуникациялар тармоқларининг кўпгина абонентлари сифатли алоқа хизматидан ўз вақтида фойдалана олмаётганлар, иқтисодиётга ва кишилар турмушига зарар етказилмоқда.

Бундай иллатларнинг олдини олиш ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида мамлакатимиз Президенти 2000 йилнинг 4 мартда "Рангли металллар парчалари ва чиқиндилари ўғирланиши ҳамда четга ноқонуний олиб чиқиш кетилишининг олдини олиш чора-тадбирлари тўғрисида" Фармон чиқарди. Унда телекоммуникациялар тармоқларига қасддан зарар етказишга қарши кураш бўйича ҳуқуқий ва амалий чора-тадбирлар мажмуи назарда тутилган.

Бу чора-тадбирларни амалда рўёбга чиқариш аҳоли, шунингдек, абонентларнинг ўзлари, телефон тармоқларидан фойдаланувчилар, техника иншоотлари, алоқа кабелли линияларини асраш ва яроқли ҳолда бўлишини таъминлашни қай тарзда кузатиб боришларига ҳам кўп жиҳатдан боғлиқ.

Шу муносабат билан "Тошкент-Телеком" акциядорлик жамияти фуқаролардан алоқа линияларини ўғирлаш ёки унга зарар етказиш билан боғлиқ бўлган ҳоллар, шундай қонунбузарлар ҳақида, тезкор чора кўриш учун алоқа узели навбатчисига ёки "07", "02" телефонлари орқали хабар беришларини ўтиниб сўрайди.

Бу билан сиз ҳуқуқ-тартиботи органларига, фойдаланувчи алоқа корхоналарига алоқа воситаларини асраш ва ишончли ишлашини таъминлашда яқиндан ёрдам берган бўласиз.

"Тошкент-Телеком" АЖ.

неча ой давом этади. Чунки, шу йил октябр ойидан кечикмай мамлакатда парламентнинг куйи

палатасига сайловлар ўтказилади. Унинг натижалари асосида эса қайтадан янги ҳукумат тузилади.

ТУЗАТИШ НИМА БЕРАДИ?

ТУРКИЯ парламентинида мамлакат конституциясида тузатиш киритиш масаласи овозга қўйилмоқда. Бу тузатиш президент Сулаймон Демиррелин яна беш йил давомида ўз лавозимига қолишини кўзда тутди.

Ҳабарларга қараганда, бу воқеа мамлакат ҳукумати учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Агар парламентда тузатиш қабул қилинмаса, коалицион ҳукумат истефого беришга мажбур бўлади.

Бош вазир Булент Эжевитининг фикрича, С. Демиррелин ўз лавозимидан қолиши мамлакатда барқарорлик сақланишини таъминлайди. Бироқ, парламент вақилларининг фикри ўзгача. Шу боис, ҳукуматнинг бу борадаги биринчи уриниши зое кетган эди.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

"Тошкент-Телеком" акциядорлик жамияти Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 24 мартдаги "Биржадан ташқари валюта бозорини ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорини ижро этиш учун шуни маълум қиладики, 2000 йилнинг 1 апрелидан бошлаб, корхона томонидан қўрсатилган пулли телефон хизмати учун ҳақ Ўзбекистон Республикаси норезидентлари бўлган жисмоний шахслардан фақат юқорида кўрсатилган қарорда белги-ланган тартибда, эркин алмаштириладиган валютада ундирилади.

Сиз бу ҳақда тўлароқ ахборотни "Тошкент-Телеком" акциядорлик жамиятининг сизга хизмат кўрсатаётган филиалида ёки бевосита корхонанинг ўзидан, Тошкент шаҳридаги қуйидаги телефонлар орқали олишингиз мумкин:

54-36-85, 54-36-91.
"Тошкент-Телеком" АЖ.

ДУНИНИНГ ИШЛАРИ

● АНГЛИЯЛИК Роберт Гарсайд уч йилдан бери йўлда. У фақат чопда, пивда юрмайди. Ҳозиргача 32 минг километр масофани босиб ўтди. Айни кунларда у Венесуэла пойтахти Каракасга келди. Р. Гарсайд нияти беш йилда ер қуррасини айланганга чопиб чиққан биринчи инсон Р. Гарсайд бўлади.

● ВЬЕТНАМДА йиллик мевалар ярмаркаси очилди. Унда бананнинг 50дан ортиқ тури миқозларга тақдим этилди. Тэй – асалнам мезаси билан, Тейу – гуруч билан ейилиши, Кау – муқаддас таомлиги, Кирил банани эса иси ва таъмининг илоҳийлиги билан ажралиб туради. Маълум бўлишича, чет элга бананнинг фақат "Озуқа" тури чиқарилган экан. Унинг бир қилоси Ханойда 0,08 доллар туради.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ.)

Соҳибқирон Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан

ЙИЛЛАР САДОСИ

ҲАЙКАЛ ПОЙИДА

Қахра

Мўсафид аста-аста қадам босиб, даракт остидаги ўриндиққа келиб чўқди. Чўқур нафас олади. Бир зум халса чўмиб, утириди. Офтоб нурида ялтираб турган Амир Темурининг ҳайкалга зақ билан узоқ қаради.

Сўнг ҳайкал атрофини артиб юрган фарош она-хонга гап қотди. — Ҳар кунни артиб-суртасими, синглим? — Ҳар кунни, — деди кампир. — Ахир, зиратчиларнинг оғи узилайди, биров гул қўяди, биров бир қалима тиловат қилади. Шундоқ улуг зотнинг остонасини тозалаб қўйма-сам, руҳи озар чекади.

— Синглим, — деди отахон. — қаричлик курсин, унутимман, мен сизга озгина пул берсаму сиз менига иккитазига гул топиб берсангиз. Шундан шу ёқа келиб эсимдан чиққанини қаранг. Аёл йўқ демади. Бир зумда аллақандак тўрт дона гул топиб келди. Мўсафид гулларни обдон томоша қилди. Кейин фарош аёлга жиймайди.

— Яхшидан топибсиз, синглим. Мўсафид ўрнидан турди. Бир-бир босиб, ҳайкал ёнига келди. Бир нималарни пичирлади. Юзига фотиҳа тортиди. Кейин гулни ҳайкалнинг пойига қўйди.

— Қани энди илоҳи бўлса-ю, ҳар кунни келиб, бир зўбат қилсам. Шундай дорилоним кунларда қариб қолганим ёмон бўлди-да. Мўсафид қаддини ростлади. Қўлларини белига қўйиб, хиёбонни тарқ этди.

Темир ТИЛЛАЕВ.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

қўрамит, улар яратган асарлар ҳақон маданий ҳазинасига беназир обидалар ва кашфётлар асл нафосат дурдоналари, тарихий-маданий ютуқлари, маънавият жавоҳирлари бўлиб қўшилди.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

қўрамит, улар яратган асарлар ҳақон маданий ҳазинасига беназир обидалар ва кашфётлар асл нафосат дурдоналари, тарихий-маданий ютуқлари, маънавият жавоҳирлари бўлиб қўшилди.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

қўрамит, улар яратган асарлар ҳақон маданий ҳазинасига беназир обидалар ва кашфётлар асл нафосат дурдоналари, тарихий-маданий ютуқлари, маънавият жавоҳирлари бўлиб қўшилди.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

қўрамит, улар яратган асарлар ҳақон маданий ҳазинасига беназир обидалар ва кашфётлар асл нафосат дурдоналари, тарихий-маданий ютуқлари, маънавият жавоҳирлари бўлиб қўшилди.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Амир Темури таваллудининг 664 йиллиги олдидан йиллар садоси киронни яхши билмай, танимай, қалтисроқ ҳазил-мутойиба қилиб юборса ҳам, улардан даргазаб бўлмади.

Шоҳмот ажойиботлари

АҚЛ-ИДРОК БАҲСИДА ҲАМ...

ШОҲМОТНИ ҳарбий санъатга қиёс қилишди. Қадимги Юнонистонда Афина — ақл-идрок маъбудаси, Арес эса уруш худоси ҳисобланарди. Бундан шу хулоса чиқарилди, яхши шоҳмотчи бўлиш учун аёл кишининг ақл-фаросатини, эркак кишининг жасурилик ҳам бўламоғи лозим.

Қадим замонда мўғул элида икки шоҳмотчи чол ўтган экан. Кунларнинг бирида уларнинг бири иккинчисига бор мол-мулкни бой бериб қўйибди. Чол ютқазанларини қайтариб олиш ниятида ўз жонини тикибди. Яна бахти чоғлабди: мот бўладиган аҳволга тушиб қолибди. Шунда чолнинг келини ўтовда уйини кузатиб турган экан. Фаросатли келин оғир аҳволдан қутилиш йўлини топибди-ю, бироқ буни очқ айта олмабди, бошқача гап бошлабди: "Ота, бу йил баҳор оғир келди. Болаларимнинг икка-ласи ҳам катта бўлиб қолишди. Очлиқдан қутилиш учун араваларни синдириб ўтин қилсам (руҳларини бериб), болаларини иккита саватчага солиб, туянинг икки биқини ортсақ-да (пидедаларнинг бирини суриб), тоғларга чиқиб кетсам" (кейин ҳолатдан чиқиб, рақибни мот қилсам), дебди. Чол келини ўйлаб топган йўлни дарҳол фахрлабди.

Шоҳмот ўйнаб борлигидан ажралган шох Жамшид охири гузал Дилоромни тикибди. Бу сафар ҳам Жамшиднинг ҳоли танг бўлай деб қолибди. Шунда, у нима қиларини билмай, хотинига маънос қараган экан, уйини томоша қилиб турган малика қўлига тор олиб, қушқ бошлабди.

Қўшиқ: "икки рўҳингни бер, аммо Дилором отининг жилловини душманга тутқазма", маъносидан экан. Буни пайқабган Жамшид ажойиб комбинация қўмағида рақибни мот қилибди... Фарбада шу ҳолатга бағишланган 200дан ортиқ шоҳмот композициялари яратилган.

Яқинда италян олимплари топган тарихий ҳужжатларда рус канизқларидан бири Русланнинг шоҳмот ёрдамидеда султон Сулаймон муҳаббатини қозонгани хикоя қилинади. Дастлабки учрашувда улар тун бўйи шоҳмот ўйнашибди. Биргина Руслана султонга лойиқ ҳариф бўлиб қичибди. Султон ҳам ҳарамиди 300 канизқдан уни аёло қўриб қолибди. Империя тарихида биринчи марта султон ўз канизқига уйланибди, қалиғига эса Султонга деб ном берибди.

Қадим замонлардан бери Грузияда ажойиб бир одат даврон этиб келмоқда. Тўй кунни келинчақка шоҳмот тортиб қилинлар.

Боқудеги музейларнинг биридаги экспонатлар орасида XIX асрда яшаб ижод қилган шоира Нотавонга тегишли ажойиб шатранжчи ҳам қўрасиз.

Минг бир кечада шатранж-шоҳмот тахтасидаги тўқнашувлар ҳақида хикоя қилувчи саҳифалар ҳам борки, бу нарса қадимий ақл-идрок ўйинининг асл Ватани Шарк эканлигини яна бир бор қўрсата-да, иккинчи томондан, унда голиб қичувчи қаҳрамонлар — дило хотин-қизлар эканлиги билан жозибали ҳамда қимматлидир.

АДОЛАТ ҚИССАСИ

Қачонки буюқ зотлар ҳақида сўз борар экан, уларнинг минг бир фазилати намойиш бўлган ривоятлар, ҳикоятлар киши ёдига келади. Ҳусусан, халқимиз орасида соҳибқирон Темури ҳақида жуда ҳам кўп қўлаб афсоналар, нақллар юради. "Соҳибқироннома" номли дoston ёғнамиде, шундай ривоятларнинг талайини тўплайдим. Қуйида сизга тақдим этилаётган ҳикоят ҳам шуларнинг биридир.

Темурининг кўзлариде, Енари газаб учқун: "Нахот бўлдим майдонда, Хиёнатнинг тутқуну?!"

Нахот амир Ҳусайн, Лабиш шунча бетайин? Дўст бўлди диянэтсиз, Кимдан мадад кутайин?!"

Жўнаворди ўв, номард, Бузиб аҳду-паймонни. Санҷсанг ахшийдиде бундан, Курагимга пайконни.

Тор-мор бўлмоғим тайин, Лек дилда юртинг дарди. Номард дўст, раво эрмас. Сенга бул замин гарди".

Бир ёнда лой тиззадан, Ёмғир қуяр гувиллаб. Қонни ювар томчилар, Уқлар учар шувиллаб.

Ёмғир билан лой сачрар, Аргумоқнинг ёлига. Ёлбўсқужа қулади, Темурибекнинг ҳолига.

Йилбўсқужа қулади, Голиб бугун майдонда...

Бугун отди хиёнат, Таг-туби йўқ уммонга.

Лой жангининг алами, Ўтиб борар жонидан, Хос навкар бўлди пайдо, Ногоҳ унинг ёнида.

"Амирим, — дер шошилиб, — Ҳар сўзингиз беназир. Лашкар ожиз, на илож, Амрингизга мунтазир".

Солалмасдан қўхрига Жиллов, Темури тўлғонди. Хос навкарнинг қонига, Олмос қанжар бўлганди.

"Ёраб, нима қилдим мен, Жавобми садоқатга? Ёраб, хиёнат деган Бўғовми адолатга?"

Нечун, нечун буйтдим мен, Қасд айладим жонига? Шундоғам полагун ер, Ташнамади қонига?!"

Мўғул аталган ёвдан, Олай дея ўчминни, Не бўлди, ўзгимга

Кўрсатдимми кучимни? Темурибекнинг қалбиде Ўт ёнди, ёнди олов, Аҳд этди, адолатни Этайин энди алов.

Хиёнатли томирин, Адолат чирт узади... Орадан кўп йил ўтар, Жаҳонгир юрт тузади.

Бироқ ўша навкарнинг, Ўлимни унутмади. Бирин марта ҳақсизлик — Кўчасидан ўтказди.

Исфихон шамширида, Икки сўз: Рости-русти". Адолатли кимса бор, Бўлди Темурининг дўсти.

Бугун ўша нур сўзлар, Қўшдэйин ярақлар. Озод юртим кўкида Юлдуз мисол чарақлар.

Ҳар лаҳза берар бизга, Фидойилик сабоғин. Кўзга суртиб ўпинг дер, Эркил юртинг тупроғин! Темури УБАЙДУЛЛО.

Бахриддин НАСРИДДИНОВ, санъатшунос.

Об-хаво ОБ-ХАВОНИ кузатиш бош бошқармасидан хабар қилишларича, 8-12 апрель кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида ҳаво авзойи ўзгармайди. Ёгингарчилик қутилмайди. Ҳарорат кечалари 8-13, кундуз кунлари эса 22-27 даража атрофида иссиқ бўлади. Хафтанинг иккинчи ярмида ҳаво ўзгаради, булутли кунлар бўлиб, қисқа муддатли ёмғир ёғиши, момақалдроқ бўлиш эҳтимоли бор. Шамол қунайиб, унинг тезлиги ҳар сонияда 15-20 метрга етади. Ҳарорат баъзи ерларда 12-17 даражага пасайиши мумкин.

БАЛИҚ овлашнинг завқи-шаўқи ўзгача бўлади. Ҳар бир кишига олам-олам ҳузур бахш этади. Ҳозир кўп сонли ишқибозлар балиқ овлашга ҳозирлик қўрмоқдалар. Мавсум олойдан уларга балиқ ови қондаларини яна бир бор элатмоқчимиз. Ўзбекистон Республикаси Давлат табиати муҳофиза қилиш қўмитаси хузуридаги давлат бионазирати тезкор махсус инспекцияси бошлиғи О. Отажоновдан шу ҳақда сўзлаб беришни шатмос қилдик.

ТАРТИБГА АМАЛ ҚИЛИНГ мамлакатимиз сўв хавзаларида балиқлар захираларини кўпайтириш, айниқса, улар увилдириқ ташлайдиган вақтда, жониворларни авайлаш, нобуд бўлишларининг олдини олишдир. Шунинг учун ҳам айрим чеклашлар, овлаш усуллари ва қуролларидан фойдаланиш тартиби жорий қилинган. Бу йил Сирдарё ва Амударёда 10 мартдан 31 майгача ҳар қандай балиқ овлаш ман этилди. Қолган сўв хавзаларида эса бу муддат 16 апрелдан бошланиб, 31 майгача давом этади. Лекин, ишқибозларнинг истакларини ҳисобга олиб, ана шундай даврда ҳам овчилар ва балиқ оловчилар жамятларига қарашли айрим сўв хавзаларида ёки уларнинг махсус участкаларида фақат қармоқлар билангина балиқ тутишга рўхсат берилади. Умуман балиқ овлашда фойдаланиш ман қилинган ов қуроллари ҳам борлигини билиш керак. Санҷки, милтиқ ишлатиш, портловчи моддалардан фойдаланиш, сувга тоқ қўйиш, балиқларнинг увилдириқ ташлайдиган жойга боришига тўсқинлик қилиш умуман мумкин эмас. Балиқ овлаш қондаларини бузганлик учун қонунларда қаттиқ жавобгарлик белгиланган. Айбдорлар

Балиқ ови ишқибозлари диққатига маъмурий тартибда энг кам маошининг бир ёки икки баробари миқдордаги жарима билан жазоланадилар. Қондаларни кўпол равишда бузган шахс жиноий жавобгарликка ҳам тортилиши мумкин. Ҳар бир киши балиқ овлашда оддий мосламалардан фойдаланиши мумкин. Шунда ҳам қармоқлар сони 5тадан ортмаслиги лозим. Ҳар бир ови қичишда умумий сўв хавзаларида 5 килограммгача балиқ овлаш мумкин. Жамиятларга бирктиб қўйилган участкаларда эса 7 килограммдан 10 килограммгача тутишга рўхсат берилади. Балиқ овлаш қондаларини бузган кишилардан ов қуроллари, сузиш анжомлари ва бошқа транспорт воситалари, тўрлар, ноқонуний овланган балиқ тортиб олинади. Сўв хавзаларимизнинг бу қимматли жониворларининг айрим турларини сақлаб қолишни яхшилаш мақсадларида уларни ноқонуний ов қилганлик учун жарима миқдори белгиланган. Чунончи, лаққа балиқ, зогора балиқ, оқ қайроқ, ўсимликлар билан озикланувчи балиқлар ноқонуний тарзда тутилса 1750 сўм жарима билан жазоланади. Бошқа турдаги балиқлар овлангани учун унинг ҳар бири учун 87 сўмдан 875 сўмгача жарима ундириш назарда тутилган. Балиқчилик ва уни овлашнинг амалдаги қондаларига мувофиқ республикамизнинг

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Маъзилми: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Шлефоцлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48

Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун режиссёра ва эълон берувчилар масъулдир.